

CICDE
Centrul de Instruire Continuă
în Domeniul Electoral

Asociația
„MOTIVAȚIE”
din Moldova

Alianța Organizațiilor pentru
Persoane cu Dizabilități
din Republica Moldova

Centrul de Reabilitare Medico-Socială
pentru Persoane cu Vedere Slabă
"LOW VISION"

MEMORANDUM DE COLABORARE

În spiritul prevederilor Constituției Republicii Moldova, ale Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ale Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, ale Codului electoral al Republicii Moldova,

Părțile semnatare ale acestui Memorandum de Colaborare,

reamintind principiile proclamate în Carta Națiunilor Unite care recunoaște demnitatea intrinsecă, valoarea și drepturile egale și inalienabile ale omului ca fundament al libertății, dreptății și păcii în lume,

recunoscând faptul că în Declarația Universală a Drepturilor Omului, precum și în convențiile internaționale privind drepturile omului, Națiunile Unite au proclamat și au consimțit că orice persoană este îndreptățită să beneficieze de toate drepturile și libertățile prevăzute de acestea, fără nici un fel de diferențiere,

reafirmând universalitatea, indivizibilitatea, interdependența și interrelaționarea tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și necesitatea ca persoanele cu dizabilități să li se garanteze dreptul de a beneficia pe deplin de acestea, fără discriminare,

subliniind importanța principiilor și orientărilor politice cuprinse în Programul Mondial de Acțiune privind Persoanele cu Dizabilități și în Regulile Standard privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Dizabilități în influențarea promovării, formulării și evaluării politicilor, planurilor, programelor și acțiunilor la nivel național, regional și internațional, în vederea continuării egalizării șanselor pentru persoanele cu dizabilități,

acceptând faptul că dizabilitatea este un concept în evoluție și că acesta rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți,

luând în considerare importanța, pentru persoanele cu dizabilități, a autonomiei personale și a independenței, inclusiv a libertății de decizie,

acceptând faptul că discriminarea oricărei persoane pe criterii de dizabilitate este o încălcare a demnității și valorii inerente a omului,

conștientizând importanța accesibilității la mediul fizic, social, economic și cultural, la sănătate și educație și la informare și comunicare, pentru a da posibilitate persoanelor cu dizabilități să se bucure pe deplin de toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului,

I. PĂRȚILE MEMORANDUMULUI DE COLABORARE:

1.1. Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova (numită în continuare CEC), IDNO: 1006601004079, în persoana doamnei **Angelica CARAMAN**, președintă,

și

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (numit în continuare CICDE), IDNO: 10126010000199, în persoana doamnei **dr. Doina BORDEIANU**, directoare,

Asociația MOTIVAȚIE din Moldova (numită în continuare OSC), IDNO: 1010620005209, în persoana doamnei **Ludmila IACHIM**, directoare executivă,

Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (numit în continuare OSC), IDNO: 1013620005587, în persoana domnului **Vitalie MEȘTER**, director executiv,

Asociația Surzilor din Republica Moldova (numită în continuare OSC), IDNO: 1010620001751, în persoana domnului **Ruslan LOPATIUC**, președinte,

Asociația Nevăzătorilor din Moldova (numită în continuare OSC), IDNO: 1010620008141, în persoana domnului **Dumitru SCLIFOS**, administrator,

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova (numită în continuare OSC), IDNO: 1013620006757, în persoana doamnei **Galina CLIMOV**, directoare executivă,

Centrul de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION” (numită în continuare OSC), IDNO: 1014620005218, în persoana doamnei **dr. Tatiana GHIDIRIMSCHI**, directoare,

Asociația Obștească RADIOVISION (numită în continuare RADIOVISION), IDNO: 1021620003269, în persoana domnului **Viorel ZAPOROJAN**, administrator,

Obștească Alianța INFONET (numită în continuare INFONET), IDNO: 1016620004444, în persoana domnului **Victor KOROLI**, director executiv,

au convenit, prin voința lor unanimă, să încheie prezentul Memorandum de Colaborare, cu reprezentarea următoarelor clauze:

II. OBIECTUL MEMORANDUMULUI

2.1. Obiectul prezentului Memorandum îl constituie cooperarea și facilitarea comunicării între CEC, CICDE și OSC în scopul inițierii implementării unor standarde, normative și bune

practici pe domeniul asigurării drepturilor electorale și incluziunii în procesele electorale a alegătorilor cu dizabilități, precum și a altor categorii de persoane cu necesități speciale, prin dezvoltarea unor oportunități și condiții de egalitate în realizarea drepturilor, precum și dezvoltarea programelor și proiectelor care se încadrează în domeniile de interes și obiectivele comune de colaborare ale părților semnatare:

- Monitorizarea și evaluarea practicilor Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral prin prisma integrării dimensiunii de dizabilitate,
- Suportul Comisiei Electorale Centrale în elaborarea și integrarea în „Planul strategic pentru anii 2024-2027” a dimensiunii de dizabilitate,
- Promovarea normativelor și standardelor de accesibilitate infrastructurale ale sediilor consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale ale secțiilor de votare,
- Promovarea conceptului de interoperabilitate a datelor în vederea adaptării procesului electoral și îmbunătățirii infrastructurii secțiilor de votare la care sunt arondați alegătorii persoane cu dizabilități,
- Monitorizarea și evaluarea alegerilor din perspectiva incluziunii alegătorilor persoane cu dizabilități în procesele electorale,
- Elaborarea materialelor în formate accesibile pentru diferite categorii de alegători,
- Promovarea unui comportament pro-activ al concurenților electorali și alegătorilor persoane cu dizabilități,
- Eliminarea barierelor și obstacolelor care restricționează accesul în sediile organelor electorale pentru alegătorii persoane cu dizabilități,
- Facilitarea transferului de bune practici naționale și internaționale în domeniul electoral și incluziunii alegătorilor persoane cu dizabilități în procesele electorale, în condiții de egalitate în realizarea drepturilor fundamentale etc.

2.2. Parteneriatul se va desfășura în conformitate cu legislația în vigoare, cu păstrarea confidențialității datelor personale, de orice natură, din cadrul programului comun de activitate.

2.3. Semnarea prezentului Memorandum exprimă disponibilitatea și dorința Părților de a coopera în scopul coordonării acțiunilor și eforturilor comune, care ar conduce la îndeplinirea obiectivelor propuse.

III. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

3.1. Arealul parteneriatului se referă la activitățile descrise în continuare, dar nu se rezumă în mod exclusiv doar la ele.

3.2. OSC vor sprijini CEC și CICDE în elaborarea, organizarea și desfășurarea diverselor programe în domeniile care se încadrează în obiectivele comune:

- Vor formula propuneri și vor consulta CEC și CICDE pe subiecte de interes strategic pentru alegătorii cu dizabilități;
- Vor realiza campanii de informare în format accesibil pentru alegătorii cu dizabilități;
- Vor coordona cu CEC și CICDE activitățile ce se planifică pentru a fi organizate în contextul alegerilor;
- Vor discuta în comun cu CEC și CICDE progresele, regresele și impedimentele întâlnite în activitățile realizate;
- Vor respecta legislația în vigoare, precum și vor lua în considerare prevederile regulamentelor, instrucțiunilor, ordinelor, dispozițiilor, hotărârilor, sugestiilor și recomandărilor CEC și CICDE ce se referă la activitățile implementate;

- Vor identifica în comun cu reprezentanții CEC și CICDE și reprezentanții OSC soluții în vederea rezolvării problemelor apărute în procesul desfășurării activității comune;
- Vor organiza misiuni de evaluare și monitorizare din perspectiva dimensiunii dizabilitate;
- Vor realiza activități/evenimente în comun cu CEC și CICDE: ateliere de lucru, conferințe, mese rotunde, ședințe de lucru etc.

3.3. CEC și CICDE vor asigura:

- Acordarea suportului necesar pentru realizarea activităților planificate în comun;
- Monitorizarea realizării activităților sus-menționate în corespundere cu conceptele aprobate;
- Identificarea încăperilor pentru realizarea activităților specifice, conform procedurii și orarului ce urmează a fi convenit cu OSC;
- Mediatizarea evenimentelor comune pe canalele oficiale ale CEC și CICDE.

3.4. În relațiile sale de parteneriat, Părțile se obligă să ofere, reciproc și la cerere, accesul la informații, în conformitate cu legislația în vigoare pentru buna desfășurare a activităților.

IV. ÎNCETAREA MEMORANDUMULUI

4.1. Parteneriatul încetează în următoarele cazuri:

- Cu acordul Părților;
- Desființarea obiectivului sau realizarea scopului său.

4.2. Prezentul Memorandum poate fi denunțat în mod unilateral cu un preaviz de 30 zile.

V. FORȚA MAJORĂ

5.1. Niciuna dintre Părțile partenere nu răspunde pentru neexecutarea în termen sau/și executarea în mod necorespunzător a oricărei obligații care îi revine în baza prezentului Memorandum, dacă a fost cauzată de forța majoră: calamități naturale, incendii, cutremure etc.

5.2. Partea care invocă forța majoră este obligată să notifice celeilalte părți, în termen de 3 zile, producerea evenimentului și să ia toate măsurile posibile în vederea limitării consecințelor lui.

VI. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

6.1 Toate litigiile posibile ce pot apărea în urma acestui Memorandum se vor soluționa pe cale amiabilă.

6.2. În cazul litigiilor în cadrul cărora nu se va găsi un numitor comun, Părțile sunt libere să întrerupă executarea prezentului Memorandum conform prevederilor pct. 4.1 al prezentului Memorandum.

VII. DURATA MEMORANDUMULUI

7.1. Prezentul Memorandum nu este limitat în termen.

7.2. Prezentul Memorandum se consideră încheiat din data semnării lui.

VIII. PREVEDERI FINALE

8.1. Modificarea prezentului Memorandum se face prin act adițional încheiat între Părțile semnatare.

8.2. Asocierea altor persoane juridice sau fizice la realizarea obiectivului prezentului Memorandum se face numai cu acordul Părților semnatare.

8.3. Prezentul Memorandum reprezintă voința Părților și înlătură orice altă înțelegere verbală dintre acestea, anterioară sau ulterioară încheierii lui.

8.4. Prezentul Memorandum s-a încheiat într-un număr de 10 (zece) exemplare, câte unul pentru fiecare Parte semnatară.

8.5. Prezentul Memorandum s-a încheiat astăzi, 23 Martie 2023, în municipiul Chișinău.

SEMNĂTURILE PĂRȚILOR:

Comisia Electorală Centrală

Angelica CARAMAN,
Președintă

**Centrul de Instruire Continuă
în Domeniul Electoral**

**Dr. Doina
BORDEIANU,**
Directoare

**Asociația MOTIVAȚIE din
Moldova**

Ludmila IACHIM,
Directoare Executivă

**Centrul pentru Drepturile
Persoanelor cu Dizabilități**

Vitalie MEȘTER,
Director Executiv

**Asociația Surzilor din
Republica Moldova**

Ruslan LOPATIUC,
Președinte

**Asociația Nevăzătorilor din
Moldova**

Dumitru SCLIFOS,
Administrator

**Alianța Organizațiilor pentru
Persoane cu Dizabilități din
Republica Moldova**

Galina CLIMOV,
Directoare Executivă

**Centrul de Reabilitare
Medico-Socială pentru
Persoane cu Vedere Slabă
„LOW VISION”**

**Tatiana
GHIDIRIMSCHI,**
Directoare

Asociația RADIOVISION

Viorel ZAPOROJAN,
Administrator

Alianța INFONET

Victor KOROLI,
Director Executiv